

Zaaknr. : 495566
Kenmerk : 495753

Verslag algemeen bestuur 22 december 2021

Verslag van de digitale openbare vergadering van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta d.d. 22 december 2021 om 19.00 uur

Aanwezig:

De voorzitter: K-J. de Vet

Leden: M.J.C.M. Arts, K. van den Berg, A.A. ten Cate, C.B.M.E. Franssen, E.C. Goos, M.G.M. Gosens, A.E.J. Govers-Gabriëls, C.A.M. de Jong, H.M.C. Jorissen-Oomen, L.H. van der Kallen, J.A.M. Kavelaars, H.L. Knook, J.J. Kocx, W.W.J.F. de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, P.C. von Meijenfeldt, C.C.F. Mureau, F.C.J. van Noord, A. Overeem, C.M.J. Pallandt, J. Pals, N.H.M. Putman, T.J.J.M. Schots, H.C.A.M. Schouwenaars, J.A.M. Slenders, C.A.G. Snee, J.P.W.A.A.M. Taks, H.P. Verroen

Afwezig met kennisgeving: J.J.M. Voets, A.A.F.M. Wijnen

De secretaris-directeur: dhr. A. Meuleman

Notulist: H. Mutsaerts van Het Notuleercentrum

1. OPENING

De voorzitter: Dames en heren, allemaal van harte welkom bij deze digitale openbare algemeen bestuursvergadering. Er zijn twee berichten van verhindering ontvangen van de leden Voets en Wijnen. Vanavond is mevrouw Bierkens voor de laatste keer in de vergadering werkzaam in haar functie van bestuursadviseur, zij blijft gelukkig bij het waterschap werken maar in een andere functie. U heeft allemaal veel met haar te maken gehad, ik wil haar mede namens u heel hartelijk bedanken voor haar inzet. Ze blijft bij ons, maar ze gaat wel weg. Vanavond hebben wij een agenda waarvoor ik eerst de heer Verroen het woord geef voor een mededeling over het agendapunt nota Dierenwelzijn.

De heer Verroen: Voorzitter. Van verschillende algemeen bestuursleden heb ik het verzoek ontvangen om de nota Dierenwelzijn eerst in de commissie te bespreken om verdieping en verduidelijking op inhoud te kunnen geven. Natuurlijk zal worden meegenomen wat in de technische vragen naar voren is gekomen over de nota. Ik wil u vragen of er dingen zijn die u zou willen meegeven voor de commissievergadering, dan kunt u die zeker even inbrengen en kunnen wij deze meenemen naar de voorbereiding van de commissievergadering van 19 januari a.s.

De voorzitter: De suggestie is dus om dit agendapunt van de agenda vanavond af te voeren. Uw suggesties kunt u per e-mail naar de portefeuillehouder sturen.

Mevrouw Korst: Dank dat het ingetrokken is. Doen wij nu suggesties of later via de e-mail? Anders heb ik nog wel een goede suggestie. Ik wil graag de suggestie nu even meegeven.

De voorzitter: Ja hoor, doet u maar.

Mevrouw Pallandt: Sorry, even een interruptie. Volgens mij was het niet de bedoeling dat wij het vandaag gingen bespreken, want anders wil ik ook graag nu mijn inbreng doen. Als dat voor mij niet mag, dan mag dat ook niet voor mevrouw Korst.

De voorzitter: Over de orde, we halen een agendapunt van de agenda af en de portefeuillehouder heeft gevraagd suggesties te doen. Misschien is het strakker dat alle suggesties van het algemeen bestuur per e-mail naar de portefeuillehouder worden gestuurd, anders is de neiging om vanavond met het onderwerp te beginnen. Ik zie instemmend knikken, dus ik stel voor dit zo te doen.

De heer Schouwenaars: Mag ik dan verwachten dat de suggesties ook met andere commissieleden gedeeld worden vooraf?

De voorzitter: Wij zullen deze verspreiden onder de leden van het algemeen bestuur, zodat iedereen op de hoogte is. De agenda voor vanavond wordt gewijzigd vastgesteld. Dan van mijn kant, vanavond zou aanvankelijk de Unie van Waterschappen met ons in gesprek gaan over lobbyen door de Unie. Ons voorstel is om dat door te schuiven naar 12 januari, de commissievergadering leent zich daar beter voor en dat biedt de gelegenheid om zo actueel mogelijk te reageren op het regeerakkoord dat recent is uitgebracht en op de lobby van de Unie op het regeerakkoord en het vervolg. Dat komt op 12 januari terug in de commissie, daarvoor ontvangt u nog de agenda.

Besloten: het algemeen stelt de volgorde van de agenda vast.

1.a. Insprekers indien aangemeld

De voorzitter: Er hebben zich geen sprekers aangemeld.

2. BESLUITVORMING

2.a. Hoofdpunten

2.a.1. Managementletter 2021-4 en begrotingswijziging 2021

De heer Sneepe: Voorzitter, wij volgen het advies in de nota over de management letter, maar willen wel opmerken dat er natuurlijk toch weer een overschrijding is van € 2,4 miljoen bij de waterketen. Het mandaat geldt tot € 2 miljoen en dus moeten wij vervolgens daar dan zaken even anders voor regelen, maar wij vinden het wel erg goed dat de lijn van het zelf corrigerende vermogen in financiële zin, dus de zelfdiscipline op financieel gebied doorgetrokken is. Wij hadden dat al ingesproken bij de kadernota en zien dat die lijn doorgetrokken wordt, dat er maatregelen gevonden en genomen zijn om de tekorten op het ene front bij de waterketen te compenseren op andere fronten en zelfs nog een overschot in de begroting daaraan over te houden. Dat vinden wij heel positief. Wij zouden het nog positiever vinden als wij in de toekomst bij de begroting al direct proactief de zaken zo inschatten dat dit niet meer voorkomt. Ik heb uit betrouwbare bron begrepen dat alle zaken daarvoor in stelling gezet worden, dus wij gaan ervan uit dat wij dit hierna niet meer zullen meemaken tenzij zeer incidenteel, hoewel dit natuurlijk ook een incident was, waarbij misschien zaken als overmacht een rol spelen. Maar going concern gaan wij ervan uit dat wij dat na deze keer niet meer zullen meemaken en dat vinden wij positief.

De heer Ten Cate: Voorzitter, ik sluit mij graag aan bij de woorden van de heer Sneepe. Wij hebben het grootste gedeelte al bij de kadernota behandeld, dus wij kunnen instemmen maar wij zijn ook blij met de beheersmaatregelen en kunnen zeker de suggestie onderschrijven om medio 2022 de thermometer weer in de energieaanpak te zetten, zoals het vaststellen van de gastarieven, want die prijzen beginnen behoorlijk te stijgen of te dalen, het is een zeer volatiele markt, wij gaan het zien. In ieder geval complimenten.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter. Deze management letter 4 laat zien hoe onze financiële situatie ervoor staat na een jaar. Wij geven aan dat zoals ook bij de kadernota is geconstateerd, het financieel krap wordt voor het waterschap. Er zijn nu al extra maatregelen genomen en er zijn overschrijdingen buiten het budget op de waterketen, maar wat ons de grootste zorgen baart is dat het gezien onze huidige financiële situatie en inkomsten, een beetje gaat schuren. Ik vind niet dat wij allemaal intern op zoek moeten naar extra maatregelen in tegenstelling tot mijn collega's van de VVD en het CDA. Wij moeten de hand in eigen boezem steken en volgend jaar een discussie aandurven of wij het met de huidige situatie wel redden, ook gezien de inflatie en hogere kosten, niet alleen bij gas, ook de waterwerkzaamheden nemen toe, de inflatie in november was daar meer dan 5%, dat betekent wat naar de toekomst toe. De bouw wordt duurder en wij moeten daarover nadenken. Ik wil die discussie nu niet voeren, maar wij moeten die discussie wel voeren, dat laat de management letter ook gewoon zien. Er zijn maatregelen genomen om in control te komen met een overschrijding als gevolg. In de commissie hebben wij gezien dat er op allerlei manieren wordt gestuurd om de financiën onder controle te houden, maar wij vragen ons af of alleen sturen op financiën voldoende is en of wij niet ook moeten sturen op onze doelen en ambities. Wij hebben het gevoel dat wij met deze situatie het komende jaar niet verder komen, daarom een voorschot op de discussie die wij volgend jaar moeten voeren.

Mevrouw De Koning: Voorzitter. Deze nota is voor ons wel duidelijk, het zijn eigenlijk niet de gewenste idealen die wij kunnen lezen. Wij stemmen in met het advies, maar zoals mijn voorganger heeft aangegeven, wij zullen de discussie over financiën op een andere manier moeten gaan inzetten en in een volgende periode goed stil moeten staan bij wat is ons doel, wat willen wij bereiken en wat moeten wij doen om dat financieel

uit te kunnen voeren, dus een keer langs de andere kant kijken en dan tot een compromis komen. Dat is een mooi item voor de Commissie Financiën de volgende keer.

Mevrouw Putman: Voorzitter, de management letter is niet vooraf besproken in de commissie Bestuur en Financiën, dat vinden wij onhandig en volgens mij vindt u dat zelf ook en dus blijft het hopelijk bij deze eenmalige onzorgvuldigheid. Belangrijker vinden wij hetgeen te zien is in de projectrapportage. In mijn laatste bijdrage hierover afgelopen voorjaar gaf ik aan dat het de 13^e keer was dat ik constateerde dat het veelal de projecten zijn die te maken hebben met het realiseren van EVZ's die wederom en nog steeds vertraging oplopen. Ik hoopte toen op een trendbreuk richting management letter 4. Inmiddels zijn wij vandaag aanbeland bij de behandeling van management letter 4, maar nog altijd is een trendbreuk niet te signaleren, in ieder geval niet voor de EVZ Molenbeek. Voor het realiseren van de natuurplek Bovenmark is er ook geen verbetering. Voor de EVZ Alphen-Chaam hetzelfde laken een pak. EVZ Steenbergse Vliet idem, Westelijke Langstraat, EVZ Breda Boompikker, ook al geen vooruitgang. EVZ Beekloop en Smalle Beek bij Bergen op Zoom en Roosendaal, wederom geen verbeteringen en zo kan ik nog wel even doorgaan. Wij beklemtonen wederom dat wij dit een meer dan onwenselijke gang van zaken vinden, wat gaat er wel goed in deze projecten of zien wij bij management letter 4 in 2022 dat het dan ook nog steeds niet lukt? Wanneer wordt er resultaat geboekt in deze projecten? Wij lezen dat u samen met de provincie bezig bent met plaagsoortenbeleid. Wij hebben deze zomer hierover ook al artikel 60-vragen gesteld. Wij willen benadrukken dat wij moeite hebben met deze term. Over het algemeen wordt een soort door de mens als plaagsoort aangewezen als die soort de mens op de een of andere wijze tot overlast is of schade veroorzaakt, voor de overige bewoners van de planeet hoeft deze soort helemaal geen plaag te zijn. Daarnaast vinden wij het veel verstandiger om in plaats van dergelijk beleid te maken, in te zetten op watersystemen die ecologisch en hydrologisch robuust zijn. Het is belangrijk dat de watersystemen ecologisch en hydrologisch robuust zijn, deze kunnen namelijk wel tegen een stootje en dus tegen soorten die de mens als minder wenselijk beschouwt, bijvoorbeeld door het terugdringen van nutriënten, woekerende waterplanten profiteren vaak van dit voedselrijk water. U kunt dat doen door kritischer te zijn aan wie u de gronden verpacht en hoe deze gebruikt worden. Door daarop in te zetten stimuleert u ook nog eens de KRW-doelen. Wat wilt u nog meer?

De heer Taks: Voorzitter, ik was van plan om een positieve opmerking te maken, dat durf ik bijna niet meer na het geharnaste betoog van de PvdD van zojuist. Het gaat hier om een simpele management letter, de laatste van het jaar en daarin zien wij dat de bedrijfsvoering een goed resultaat heeft opgeleverd, de werkzaamheden worden voortgezet, onvoorziene prijsontwikkelingen worden opgevangen binnen het financiële kader, dat is een compliment waard. Als we ook bedenken dat de Covid-crisis zijn gevolgen heeft gehad, mag ik toch wel zeggen dat de ambtelijke organisatie goed gewerkt heeft. Ik wil het bij dit compliment laten.

De heer Knook: Voorzitter, management letter 4 laat een positief resultaat zien ten opzichte van de begroting. Ondanks de grote tegenvaller op energie is het toch gelukt deze kosten binnen de begroting te houden waardoor er geen extra druk ontstaat. Wij maken ons ook wel zorgen over dat er zoveel op Watersystemen is gekort en dat ook projecten zijn vertraagd, zoals baggeren en dat soort zaken. Wij hopen niet dat dit tot gevolg heeft dat wij de bal later twee keer zo hard terugkrijgen zoals wij in het verleden bij de Waterketen hebben gezien. Wij stemmen in met het voorstel van het dagelijks bestuur.

De heer Kocx: Voorzitter. Management letter 4, bijna de afsluiting van het jaar. Helaas hebben wij hem niet kunnen bespreken in de financiële commissie maar gelukkig hebben wij hier in de commissie wel bij stilgestaan en een voorwaarschuwing gehad over de explosie van de energieprijzen en de enorme tegenvaller bij SNB en daardoor op de taak zuivering. Daar zijn wij in meegenomen in de financiële commissie. Ik sluit aan bij de woorden van de VVD, het CDA, Ongebouwd en zeker bij 50plus voor de complimenten aan de organisatie en voor het resultaat, dat beter is dan wij gedacht hadden. Maar, nog steeds geven wij meer uit dan wij voorzien hadden en meer dan er binnenkomt. Dat zijn wat minder positieve kanten. Ik heb bij de kadernota al gezegd, het piept en het kraakt en als de cijfers zo blijven en wij meer uitgeven dan er binnenkomt, dan zal het piepen en kraken nog harder doorgaan, dus inderdaad zullen wij daar een oplossing voor moeten vinden. Het kan linksom of rechtsom of heel innovatief, zoals ik bij de kadernota heb gezegd. Wellicht dat wij er met zijn allen eens heel goed naar moeten kijken. Een van de voordelen die genoemd worden die leiden tot een positieve situatie bij Watersystemen, is dat er veel meer belastinggeld binnenkomt. Dat is voor de organisatie een voordeel maar voor onze burgers en bedrijven een nadeel, want die betalen gewoon meer belasting, het gaat om bijna € 1 miljoen, dus vergeet dat niet. Die worden voor het grootste deel opgebracht door de eigenaars van bedrijven en woningen door de grote stijging van de WOZ-waarde. Houd in het achterhoofd dat wij nu dit jaar al € 1 miljoen meer ophalen dan wij gedacht hadden. Wij zijn verder akkoord met de voorgestelde begrotingswijziging.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter, wij geven graag complimenten aan de organisatie voor het vele werk in het afgelopen jaar ondanks alle maatregelen die in de management letter zijn weergegeven. Wij stemmen in met het voorstel. Wij hebben met name vragen bij de vele rode bolletjes die bij de vertraagde projecten staan. Dat roept de vraag op, wat is de consequentie hiervan? Spoort de vertraging die wordt opgelopen, nog met de bedragen die daarmee samenhangen en die wij hebben goedgekeurd in de begroting voor het komende jaar en volgende jaren? Of krijgen wij nog een inhaalslag te verwerken op financieel gebied, omdat de projecten door de vertraging aanzienlijk duurder zijn geworden? Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van de PvdA en Water Natuurlijk want het is goed om in de eerstvolgende vergadering van de Commissie Bestuur en Financiën dit goed tegen het licht te houden en met name de vraag te stellen of de toename van de kosten en de vertragingen op deze werkwijze invloed hebben op de voortgang en of wij de KRW van 2027 überhaupt nog kunnen halen. Ik las een optimistische uitspraak van het dagelijks bestuur daarover in antwoorden op technische vragen, als ik dat naast de projectenlijst leg, dan vraag ik mij af of dat allemaal nog te realiseren is. Vandaar deze suggestie en ik sluit mij aan bij andere fracties die dat ook hebben gedaan.

De heer Schots: Voorzitter. Dank aan allen voor de complimenten voor de financiële resultaten van management letter 4. Het is een lastig jaar geweest, dat hebt u allemaal gezegd en wij zijn blij dat wij desondanks onze activiteiten zo goed mogelijk hebben kunnen uitvoeren, wat niet heeft kunnen voorkomen dat er vertraging is opgelopen in de projecten vanwege uiteenlopende redenen. De PvdD heeft met name de EVZ-projecten genoemd maar ook op andere vlakken zijn er door corona of andere redenen vertragingen in de projecten opgetreden, die hebben wij in eerdere management letters al aangegeven. De vertragingen betekenen niet op voorhand dat ook de goedgekeurde budgetten overschreden worden, anders was dat met een rood bolletje aangegeven en voor die projecten waar het speelt, is dat goed duidelijk gemaakt. Er zijn nogal wat gedetailleerde vragen gesteld over de diverse projecten en de uitloop, ik stel voor de beantwoording daarvan in de commissie of projectenrapportage mee te nemen, dan kunnen wij er iets uitgebreider en gedetailleerder op ingaan dan op dit moment. De vraag van de VVD om volgend jaar aan de voorkant aan te geven of dit soort overschrijdingen die wij nu constateren, kunnen indekken, dat is een streven dat wij ook hebben, maar soms word je door de werkelijkheid ingehaald zoals dit jaar gebeurd is en het is niet zo gemakkelijk een heel jaar vooruit te anticiperen. Natuurlijk is het streven daarop gericht maar op voorhand kan niet gegarandeerd worden dat er geen dingen gebeuren die ons tot andere ontwikkelingen van de kosten brengen. Natuurlijk zorgen wij zoveel mogelijk dat overschrijdingen eerst intern worden opgevangen, daar heeft u dit jaar een aantal voorbeelden van gezien en uw waardering voor uitgesproken. Het zou mooi zijn als we alles intern kunnen opvangen, maar heel vaak is dat nog niet het geval, zoals bij de energiekosten die ontwikkelingen doormaken die een halfjaar geleden door niemand voorzien hadden kunnen zijn. Een aantal van u geeft aan dat de taakstelling, discussies, begroting en de kadernota nu erg financieel gedreven zijn. Ik pleit ervoor om een discussie te houden waarbij de taakstellingen en doelstellingen voorop staan. Natuurlijk hebben wij die in het afgelopen jaar en bij deze management letter gehanteerd, maar de uitgangspunten die het algemeen bestuur voor de kadernota heeft meegenomen, dwongen en dwingen om sterk de focus te leggen op de financiële positie. Een aantal van u pleit ervoor dat volgend jaar anders te doen, maar uiteraard hebben wij dan weer een nieuwe situatie om te bekijken of wij binnen de huidige financiële kaders onze doelstellingen echt kunnen realiseren of dat er andere maatregelen nodig zijn wanneer kostenbesparingen niet meer mogelijk zijn, dan komen de inkomstenkant en de belastingen aan de orde. Die discussie komt opnieuw op de agenda bij de volgende kadernota en waarschijnlijk voor de periode erna. Wij kunnen niet vooruitlopen op de uitkomsten daarvan, maar uw signaal is duidelijk en in de volgende P&C-ronde zullen wij uw suggesties op een duidelijke manier meenemen. De belastinginkomsten zijn dit jaar hoger dan gedacht, dat is vervelend voor de belastingbetalers, maar goed voor ons omdat wij daarmee onze financiële positie kunnen verbeteren. De systematiek van belastingheffing en taxaties brengt met zich mee dat belastingopbrengsten vaak hoger zijn dan op basis van de inschattingen bij de vaststelling van de begroting. Dat proberen wij zo goed mogelijk voor te zijn, u heeft dat bij de vaststelling van de kadernota en de bespreking van de waarderinggrondslagen en taxatiewaarden aangepast om de exorbitante stijging van de belastingen op voorhand te mitigeren en in te calculeren, maar op dit moment is nog onduidelijk hoe de waarderingresultaten zullen zijn als begin volgend jaar de belastingaanslagen echt opgelegd worden. Dan zullen wij pas weten hoe de belastingpositie eruit komt te zien en dat is inherent aan het huidige systeem van waarderen en belasting heffen, waar wij als individueel waterschap niet zo heel erg veel aan kunnen doen, hoe graag wij dat ook zouden willen. Ik ben blij dat u instemt met de vaststelling van management letter 4 als gewijzigde begroting 2021, dat is gezien de situatie die zich voordoet, uit het oogpunt van rechtmatigheid heel belangrijk, daarmee zullen wij het jaarrekeningtraject en de afsluiting met de accountant bespreken.

Tweede termijn

Mevrouw Putman: Voorzitter, ik hoor de portefeuillehouder zeggen, de financiële resultaten die worden geboekt. Ik wil benadrukken dat het ons er meer om gaat dat de doelen bereikt worden en dat het daar nog aan schort. Ik zou graag zo meteen een stemverklaring willen geven.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter. Ik sluit hierbij aan, maar ik geef geen stemverklaring, want wij stemmen in met het voorstel, maar de doelen moeten vooropstaan. Het piept en schuurt en kraakt en wij willen een uitgebreide discussie hierover in de komende Commissie Financiën hoe wij het komend jaar maar ook richting het jaar daarop daarmee omgaan, want wij vinden dat dit geen onderdeel mag zijn van de verkiezingsstrijd die gaat komen en ik heb het gevoel dat het als wij dit blijven uitstellen, wel gaat gebeuren.

De heer Slenders: Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden die net gesproken zijn, dat hebben wij al eerder gedaan in een vergadering. Dat zal bij de verkiezingsstrijd moeten komen. Wij hebben niks over de management letter gezegd omdat het grotendeels een herhaling is van de discussie bij de kadernota en de begroting, toen hebben wij dezelfde discussie gehad en toen zijn dezelfde geluiden geuit. Wij betreuren het dat er geen financiële commissie geweest is, maar dat zal wel aan de tijdsplanning gelegen hebben dat dat bijna onmogelijk was gezien de afspraken over het vergaderschema.

De heer Schots: Voorzitter, om met het laatste punt te beginnen waarom het niet in de commissie is besproken, daar is ook in de technische vragen op geantwoord. Dat heeft te maken met het feit dat gezien de tijdsplanning en de volheid van de agenda's dit jaar het niet lukte. U heeft in het antwoord gezien dat wij in de planning 2022 ermee gerekend hebben dat de management letter voortaan wel eerst langs de Commissie Bestuur en Financiën komt voordat hij in het algemeen bestuur komt, maar praktisch en gezien de overgangsmaatregelen van het afgelopen jaar is dat gewoon niet mogelijk geweest. Ik wil zo meteen na deze discussie nog kort iets zeggen over hoe wij volgend jaar in de Commissie Bestuur en Financiën en het algemeen bestuur met de management letters omgaan, maar dat is buiten de orde van dit punt. Ik heb al gezegd dat wij erachter staan dat wij de doelstellingen primair op het netvlies horen te hebben, maar het is wel zo – dat heeft u in de discussie van het afgelopen jaar meegemaakt vanuit de motie extra ambities als vertrekpunt vorig jaar – dat de financiële kaders in de driehoek doelstellingen, financiële positie en belastingopbrengsten zeer knellend en belangrijk zijn geweest omdat daarmee moest worden vastgesteld wat wel en niet kon. Uiteraard zijn wij er als dagelijks bestuur aan alle kanten voor om die discussie volgend jaar als het algemeen bestuur daarin meegaat, opnieuw op te pakken en verder door te kijken. Het is aan het algemeen bestuur om een goed evenwicht te bepalen in de driehoek. Voor ons is er geen belemmering om dat gesprek aan te gaan, maar wij hebben wel binnen de door het algemeen bestuur gestelde kaders de verdere invulling te geven. Dat in antwoord op vragen in tweede termijn. Dan het slotpuntje, de behandeling in de commissie volgend jaar, wij gaan de management letter in de Commissie Bestuur en Financiën voorafgaand aan het algemeen bestuur bespreken, daar is het vergaderschema op afgestemd. Wij hebben dit jaar een keer een management letter laten schieten omwille van capaciteitsbeperkingen door corona. U weet dat wij management letter 3 vervangen hebben door compacte informatie om u toch op de hoogte te stellen, maar volgend jaar is het de bedoeling om weer gewoon elk kwartaal een management letter te presenteren zoals u dat altijd gewend bent geweest. Het is wel zo zoals u zich van de begroting en kadernota zult herinneren, dat wij voor wat de programmaplannen betreft in begroting en kadernota een nieuw format en andere aanpak gekozen hebben waar u bij de bespreking van de kadernota kennis van heeft genomen en uw waardering voor heeft uitgesproken. Dat wordt de basis voor de programmaplanrapportage in de management letters van volgend jaar. Alleen zullen wij gezien de hoeveelheid werk die gepaard gaat met het opstellen van de rapportages, de programmaplanrapportages twee keer in het jaar doen en niet vier keer, enerzijds om er goede aandacht aan te kunnen besteden en anderzijds omdat de intervaltijd tussen twee rapportages beperkt wordt en minder goed over de voortgang te rapporteren is. De projectenlijsten blijven wel gewoon geagendeerd bij de management letters, dus de voortgang op projectniveau krijgt u netjes elk kwartaal bij de management letter te zien, alleen de rapportage over programmaplannen en het nieuwe format doen wij twee keer per jaar om daar serieuzer en dieper op in te kunnen gaan.

Mevrouw Putman: Stemverklaring. Wij stemmen deze keer nog in met de management letter, maar wellicht is dit de laatste keer als wij geen verbeteringen zien met name in de EVZ-projecten.

Besloten: Het algemeen bestuur stemt in met:

- 1. Management letter 2021-4 en het hierin opgenomen verwachte bedrijfsresultaat;**
- 2. Vaststelling van de voorliggende management letter 2021-4 door middel van een begrotingswijziging als de gewijzigde begroting 2021 conform bijgaand besluit.**

2.a.2. Reglement van Orde algemeen bestuur

De voorzitter: Er zijn geen amendementen aangekondigd.

De heer Overeem: Voorzitter. Ik wil op de eerste plaats iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van dit reglement, heel erg bedanken, dat geldt zeker voor de werkgroep en de ambtelijke ondersteuning daarin. Wij kunnen ons prima vinden in het voorstel.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Allereerst dank voor het wijzigingstraject van het reglement van orde aan de werkgroep Bestuurlijke Ontwikkeling. Wij hebben nog wel enkele aandachtspunten. In hoofdstuk 2, artikel 5 lid 2 lezen wij: "De commissies adviseren het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur." Wij verzoeken om niet alleen te adviseren maar de commissieleden op voorhand mee te nemen bij grote vraagstukken die aan de orde zijn, zodat op voorhand meebeslist kan worden. Het gaat niet om wantrouwen, maar om op voorhand beter de richting van een bepaald onderwerp of project te kunnen bepalen voordat het in de algemeen bestuursvergadering ter goedkeuring komt. De Commissie Waterketen heeft reeds een goede aanzet hiervoor gegeven. In hoofdstuk 5, artikel 23 lid 2: "Drie dagen voor het algemeen bestuur doorgeven wie de woordvoerders zijn." Dit mag geen strikte eis zijn want er kunnen zich altijd onverwachte ontwikkelingen voordoen. Hoofdstuk 5, artikel 6 lid 1, hier staat: "De voorzitter kan vooraf of tijdens een onderwerp de maximum spreektijd per spreker bepalen." Wij vinden dat het voor een efficiënte vergadering beter zou zijn als de voorzitter de spreektijd tot een maximum beperkt, bijvoorbeeld drie minuten.

De voorzitter: Het ging erg snel, hoe bedoelt u de spreektijd die door de voorzitter, in algemene zin of kunt u dit even toelichten?

Mevrouw Goos: Voor een efficiënte vergadering is het beter dat de spreektijd in de eerste en tweede ronde beperkt wordt tot bijvoorbeeld drie minuten. Ik neem als voorbeeld wanneer een motie of amendement wordt ingediend, wordt dat vooraf meegedeeld en op het scherm getoond. Het lijkt mij dan onnodig om dat helemaal voor te lezen, uiteraard moet het dictum wel voorgelezen worden, maar op die manier bedoel ik het eigenlijk dat het gereduceerd wordt. Vaak kun je eerder tot de kern komen als aangegeven wordt wat de basisgegevens zijn. Zo bedoel ik het eigenlijk. Met betrekking tot de ondersteuners en handtekeningen volgens het schema op pagina 3 volgen wij het advies van de werkgroep Bestuurlijke Ontwikkeling. Effectief en efficiënt vergaderen wordt hiermee tevens gediend. In hoofdstuk 10 wordt gesproken over digitaal vergaderen. Wij volgen het standpunt van het dagelijks bestuur. Op dit moment is het nog technisch niet mogelijk, maar wanneer het technisch wel mogelijk is, dan zijn wij daar uiteraard voor.

De heer Ten Cate: Voorzitter, wij zijn heel erg blij met dit reglement, wij hebben wel flinke discussies gehad in de commissie zoals ook uit de behandeling van dit stuk op de agenda bleek, bij de voorbereiding van de stukken, maar er ligt nu een mooi afgewogen voorstel dat een mooie eerste stap is op weg naar een nog democratischer toekomst, hoewel die nu ook al heel democratisch is.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, dank aan de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing en aan iedereen die heeft meegewerkt aan dit nieuwe reglement van orde dat eigenlijk de vergaderorde van onze vergaderingen bepaalt. Ik voel mee met de aandachtspunten die zijn aangegeven door Ons Water/Waterbreed, zeker ook het doorgeven van woordvoering want dat kan weleens wisselen, dat het niet te streng wordt gehanteerd. Een reglement van orde betekent dat het een reglement is, dat het vaststaat wat het betekent naar de toekomst toe. Moeten wij hiervoor nog een amendement indienen of niet? Wij kunnen al met al leven met het reglement van orde. Het geeft onze vergaderorde aan zodat iedereen op eigen wijze een inbreng kan hebben en dat wij toch op tijd en keurig de agenda kunnen afwikkelen. Het geeft goed de rollen en zaken aan waar wij naar de toekomst toe rekening mee moeten houden. Ik vraag mij wel af net zoals Ons Water/Waterbreed, of wij er niet te rigide in gaan zitten, daar heb ik wel een beetje buikpijn van, want het reglement is zo meteen vastgesteld en daar moeten wij ons aan houden. Ik ben nog in dubio over wat wij hiermee moeten doen.

Mevrouw De Koning: Voorzitter. Van de ene kant is een reglement handig, van de andere kant beperkt het ook weer. Wij hebben een aantal vragen gesteld en wij vinden het toch wel typisch – zal ik maar zeggen – bij sommige antwoorden die wij gekregen hebben. Dan ga ik de vraag herhalen die wij gesteld hebben: "Waarom wordt er onderscheid gemaakt tussen het toevoegen van onderwerpen aan de agenda en een motie Vreemd aan de orde van de dag?" In beide gevallen wordt iets toegevoegd aan de agenda en waarom wordt dan een verschil gemaakt bij het aantal mensen dat het indient. Hierop wordt als antwoord gegeven dat de motie Vreemd aan de orde van de dag een bijzondere vorm is van iets toevoegen. Maar toevoegen is toevoegen dus waarom wordt onderscheid gemaakt bij het aantal mensen die het moeten indienen of onderschrijven? Daar zijn wij nog steeds niet helemaal uit. In het voorstel wordt aangegeven dat de ideeën vanuit de commissie niet allemaal op een lijn zitten en met dit voorstel moeten die in een keer op een lijn komen te zitten. Ik vind het best moeilijk om daarmee om te gaan, dus wij hebben nog twijfels over dit stuk. Wij hebben ook gevraagd naar de duurzame ontwikkeldoelen van de VN, die wij ondersteunen als

waterschap. De agenda van genderneutraliteit, er staat als antwoord: "Er is overwogen om het aan te passen maar het is niet gebruikelijk in juridische teksten." Dat verbaast mij enigszins, want volgens mij zijn er heel veel juridische teksten die juist daar wel aan kunnen voldoen. Waarom kunnen wij het hier niet toepassen en als een van de overheden daar het goede voorbeeld in geven? Wij zijn een beetje teleurgesteld waarom wij niet op die manier daarmee om kunnen gaan. Ik zou dat graag nog een keer uitgelegd willen krijgen.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Wij vinden het fijn dat er vandaag een nieuw reglement van orde in gebruik wordt genomen, daar gaan wij even vanuit. Het is een verheugend vooruitzicht dat wij in de toekomst minder discussies zullen hoeven te voeren over de interpretatie van het RvO. Wij zijn ook blij dat het dagelijks bestuur voorstelt om schriftelijke notulen in stand te houden en een beslissing hierover uit te stellen. Wij hechten groot belang aan het snel kunnen zoeken in notulen en wij vrezen dat het heel wat voeten in de aarde heeft om de video-opnamen van onze vergaderingen zo toegankelijk te maken dat er gemakkelijk gezocht kan worden op sprekers en onderwerpen en om deze berg aan data voor eeuwig ergens op te slaan met alle kosten van dien. Ik wil graag twee kritiekpunten en een zorgpunt benoemen. Wij vinden het een gemiste kans dat met dit RvO geen status wordt verleend aan fractieondersteuners, alleen algemeen bestuursleden worden meegeteld als fractieleden. Wij hadden heel graag gezien dat ook de fractieondersteuners erkend worden als lid van de fractie en dat zij algemeen bestuursleden in commissies kunnen vervangen als woordvoerder. Daarnaast vinden wij het ondemocratisch en onnodig dat er tien mensen nodig zijn om een motie Vreemd in te dienen zoals de PvdA al aankaartte – ik kan mij trouwens aansluiten bij de gehele bijdrage van mevrouw De Koning – en maar drie mensen om een onderwerp aan de agenda toe te voegen. Als je daar vervolgens een motie over indient, heb je hetzelfde bereikt als met een motie Vreemd, alleen kost het iedereen veel meer tijd. Wij vinden het onverstandig dat het bestuur zo'n omslachtige manier wel ondersteunt en een efficiënte manier als een motie Vreemd met een hoge drempel ontmoedigt. Ten slotte ons zorgpunt. Er staan onderdelen in het RvO waarvan wij nu al weten dat ze niet zo uitgevoerd worden. Mijn voorgangers hebben er al een paar genoemd. Ik zag dat volgens het RvO uiterlijk op zondag de input voor de algemeen bestuursvergadering zoals de technische vragen, doorgegeven moet worden. Maar als wij algemeen bestuursleden wel tot maandag 09.00 uur de tijd willen geven om het in te sturen, dan vinden wij dat dat ook zo in de tekst moet staan. Dan kan er geen verwarring over ontstaan. Ook staat er nu dat bij hoofdelijke stemmingen geloot wordt wie het eerste mag stemmen en dat bij woordvoering degene die het eerst het woord heeft gevraagd, ook het eerst mag spreken. Op dit moment krijgt altijd de grootste fractie, de VVD, als eerste het woord en wij zien graag dat hier meer afwisseling in zou komen. Het RvO maakt daar ook de weg voor vrij, maar gaan wij die methode ook toepassen? Zo niet, dan vinden wij het misleidend om dat wel in het RvO te suggereren. Ik hoor graag van de voorzitter hoe hij hierover denkt. Samenvattend, wij zijn blij dat er met het nieuwe RvO meer duidelijkheid komt, maar juist daarom zou er iets moeten worden gedaan met de onduidelijkheden die nu al in de technische vragen en de mondelinge bijdragen naar voren zijn gekomen.

De heer Taks: Voorzitter, aan de voorbereiding van het nieuwe reglement van orde is bijna twee jaar gewerkt. Er was daarbij sprake van intensieve samenwerking tussen de werkgroep Bestuurlijke Ontwikkeling en de ambtelijke begeleiders onder leiding van Anton Merks. Ik denk dat vooral de laatste veel waardering mag krijgen, want de opvattingen liepen vaak sterk uiteen en dan is er wel behoefte aan een sturende ambtelijke hand die alles weer binnen het goede kader brengt. Waardering daarvoor. Het nieuwe reglement is in onze ogen meer dan alleen maar actualisering van de vergaderregels. De bedoeling is vooral een nieuwe manier van vergaderen van het algemeen bestuur, efficiënter en effectiever en naar onze mening ook democratischer. Naar onze mening zijn de voorwaarden daarvoor nu vastgelegd in het nieuwe reglement. In de praktijk zullen ongetwijfeld knelpunten opdoemen, maar dan is aanpassing tussentijds uiteraard mogelijk. Datzelfde geldt ook voor de discussiepunten waarover nog nadere afspraken moeten worden gemaakt. Wij hebben voorlopig een duidelijke voorkeur voor schriftelijke notulen, daar zijn wij het eens met de PvdD, daar vinden wij elkaar, graag schriftelijke notulen. Voor de motie Vreemd aan de orde van de dag willen wij een zware eis voor ondersteuning en daarbij de voorkeur voor tien indieners. Dat is in het belang van een goede vergaderorde. Voor diverse andere democratische instrumenten stemmen wij in met de eisen zoals aangegeven in het overzicht sub 3.

Mevrouw Govers: Voorzitter. Vanavond spreken en besluiten wij over een wijziging van het reglement van orde, de versie uit 2009 is aan modernisering toe. Wij hebben hier met de werkgroep Bestuurlijke Ontwikkeling sinds de zomer aan gewerkt. De werkgroep heeft algemene consensus bereikt over het ontwerpdocument. Er zijn nog enkele discussiepunten die wij hier vanavond willen behandelen. Als eerste de schriftelijke of digitale notulen. Schriftelijke notulen zijn niet meer van deze tijd, want wees nou eens eerlijk, wie van u leest elke maand de 25 of soms wel 30 pagina's notulen? Wij denken dat volstaan kan worden met een digitaal videoverslag wat middels livestream toch al beschikbaar is en op de website wordt geplaatst. Het is ondertiteld en altijd makkelijk terug te vinden. Tevens wordt een actiepuntenlijst toegevoegd aan de besluitenlijst, want die blijft sowieso gehandhaafd, dat moet nou eenmaal. Dan de motie Vreemd aan de orde

van de dag, daar is door andere sprekers al veel over gezegd. Dat kwam ook aan de orde bij de beschrijving van het bestuursakkoord in 2019. Als de meerderheid ervoor is dat waterschappen echt meer politiek worden, dan zal de gereedschapskist van de bestuursleden op orde moeten zijn. Onze oudste maar onbekendste bestuurslaag van Nederland wordt niet bepaald gezien als sexy, las ik zojuist in de Groene Amsterdammer. De meeste waterschapsbestuurders wensen zich ver te houden van de bloedige politieke arena, zo staat te lezen, en dat weet ik ook. Voldoende zoetwaterbeschikbaarheid, droge voeten, veilige dijken, het verpachten van gronden is niet links of rechts. Sinds 2008 worden waterschapsverkiezingen gehouden en worden onze besturen meer en meer gepolitiseerd. Wat wij als algemeen bestuur daar ook van vinden, het is wat het is. Dan moet de gereedschapskist van bestuurders wel op orde zijn, een instrument wat daarin hoort is de zogenaamde motie Vreemd. Dat er zo'n instrument in ons reglement van orde wordt opgenomen, is ook niet meer dan normaal. Wij stemmen voor het overige in met de tekst van het voorstel en overigens zijn wij van mening dat de geborgde zetels van waarde zijn voor het besturen van de waterschappen.

De heer Kocx: Voorzitter. Dank aan de vorige spreker voor de allerlaatste zin, daar sluit ik mij van harte bij aan, maar dat hadden jullie waarschijnlijk al geraden. Nu het agendapunt. Heel veel dank aan iedereen die aan het reglement gewerkt heeft, de werkgroep en de mensen achter de schermen, het is een hele klus geweest want hij is helemaal op zijn kop gezet, anders ingericht, logischer gemaakt, dingen bij elkaar gezet, dus prima. Het lijkt ook een logisch geheel, het lijkt ook wel een beetje een statisch geheel, het ligt er ook aan hoe wij daarmee om zullen gaan. Er komt gelukkig nog wel een evaluatie heb ik begrepen, dus niets is in beton gegoten en wellicht dat wij er over een of twee jaar weer anders over denken of dat lopenderwijs in het jaar toch blijkt dat bepaalde dingen misschien toch niet helemaal handig waren of zijn, dan moeten wij kijken hoe wij daarmee om kunnen gaan. En wij kunnen als bestuur te allen tijde het reglement aanpassen als het echt niet werkbaar zou zijn, maar op dit moment zijn wij een heel eind gekomen. Het is perfect om dat nu zo vast te stellen, wat dat betreft kunnen wij ons vinden in de versie die voorligt. Sommige dingen zijn een compromis geweest, er is al iets gezegd over de motie Vreemd en over het debat, wat je daarbij wilt. Sommigen vinden tien veel te veel, wij hebben in het begin aangegeven dat zeker voor een debat er een meerderheid moet zijn. Dat betekent 15 plus ondersteuning, maar wij kunnen ons vinden in het compromis wat er nu ligt, de tien indieners of ondersteuners geven een voldoende waarborg dat het niet voor elk wissewasje op de agenda wordt gezet en geeft ook de garantie dat een serieus debat plaatsvindt. Dat vind ik nog veel belangrijker, want als het dan op de agenda staat, dan weet je ook zeker dat er voldoende steun voor is en dat het een belangrijk onderwerp is. Als laatste wil ik nog even stilstaan bij hoofdstuk 8, een besloten vergadering. Dat is altijd wel een beetje een speerpunt voor mij, over geheimhouding en de stukken, dat wij daar heel zorgvuldig mee om moeten gaan. Ik vraag mij af of dat wij alles op dit moment wel juist hebben geformuleerd. In hoofdstuk 8, artikel 79 staat vermeld: "Van een besloten vergadering wordt een schriftelijk verslag gemaakt." En vervolgens: "Dit verslag wordt zo snel mogelijk in een besloten vergadering vastgesteld." Ik weet uit de praktijk dat wij heel weinig besloten vergaderingen hebben en dat er heel veel tijd overheen gaat voordat er weer een besloten vergadering plaatsvindt. Hoe gaan wij dit praktisch gezien in het vat gieten als wij stellen dat wij dit zo snel mogelijk in een besloten vergadering vaststellen? Of gaan wij nu vastleggen dat als wij al een besloten vergadering hebben, automatisch bij de volgende vergadering ook een deel besloten te verklaren om het verslag goed te keuren. Daar nog even wat extra aandacht voor. Bij het tweede punt van artikel 79 staat: "Het verslag is geheim en tijdens de besloten vergadering besluit het algemeen bestuur of het openbaar wordt gemaakt", maar dat besluit kun je pas nemen als je hem eerst hebt vastgesteld en dan moet je eerst de tweede besloten vergadering hebben gehouden om dat verslag vast te stellen, want je kunt moeilijk van tevoren zeggen, het verslag is geheim of openbaar als je nog niet weet wat er in het verslag staat. Dan het allerlaatste puntje over de geheimhouding, het algemeen bestuur kan besluiten de geheimhouding op te heffen, dat was al zo en dat is ook logisch en dan: "Dit besluit kan alleen worden genomen in een besloten vergadering." Ook daar moeten wij dan een procedure voor in het leven roepen of iets praktisch bedenken, want hoe kan ik als bestuurslid een voorstel indienen om de geheimhouding op te heffen? Moet ik dan een besloten vergadering aanvragen? Hoe doen wij dat, want dat is eigenlijk nog niet geregeld. Dat is ook een open einde, hoe gaan wij daar dan mee om? Wellicht nog een aanbeveling, hoewel ik niet weet of dit nodig is, dat kan ik niet goed inschatten. Misschien kunnen de adviseurs er even naar kijken. Er staat nu in het reglement van orde niets opgenomen over hoe het gaat met voorlopige oplegging van geheimhouding. Wie kan dat doen, alleen de dijkgraaf of een dagelijks bestuurslid in een commissievergadering als er al geheime stukken zijn bij een commissievergadering? Hoe gaan wij daar dan mee om? Omdat wij er zeer zorgvuldig mee willen omgaan, zou het misschien handig zijn om dat ook mee op te nemen.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter, het zou mij niet passen om in te gaan op de inhoud van het reglement van orde met het oog op de rol die ik daarbij heb gespeeld. Ik wil wel allen die betrokken zijn geweest bij het opstellen met name de werkgroep, danken voor de collegialiteit en de constructieve wijze waarop wij hebben samengewerkt en gekomen zijn tot het resultaat dat nu op tafel ligt en in het bijzonder ook de ondersteuners

vanuit de ambtelijke organisatie, onze adviseurs bedanken voor de enorme hoeveelheid werk die zij aan dit product hebben gehad, zeker in de eindfase. Wij vinden het een prima reglement om per 1 januari 2022 in ieder geval mee aan de slag te gaan. Zo mogelijk zullen wij tussentijds of na de evaluatie nog mogelijke veranderingen aanbrengen. Ik neem aan dat u als voorzitter de vragen zult beantwoorden of er in ieder geval een ordevoorstel voor zult hebben, daar zal ik op dit moment geen aandacht aan besteden.

De voorzitter: Ik dank de voorzitter van de werkgroep en nadrukkelijk ook de heer Merks. Na de zomervakantie trof ik een uitgewerkt concept aan. Dank daarvoor, want het is een hele goede basis geweest voor het overleg. Ik wil benadrukken dat het algemeen bestuur ons hoofdbestuur is, naar buitenstanders geef ik dat ook aan, het hoofdbestuur gaat over de grote strategische lijnen van het waterschap en accordeert begrotingsstukken. Bij een goede vergadering van het hoofdbestuur hoort een goede vergaderorde. Het kwam zojuist al terug, hoe rigide ga je het reglement vormgeven? Er moeten twee dingen onderscheiden worden. Op dit moment is de digitale vergadering waarbij je op het scherm zo'n dertig mensen ziet, een suboptimale situatie en daarbij past de vraag van de PvdD over de spreekvolgorde, wie als eerste en als laatste het woord krijgt. Als wij straks weer op Bouvigne zijn – waar op dit moment hard wordt gewerkt aan een nieuwe vergaderruimte op de eerste verdieping waar je ook echt oogcontact hebt en beter de sfeer kunt aanvoelen dan wanneer ik dertig fotootjes op mijn scherm zie – daar hoort bij dat je een iets andere orde georganiseerd hebt waarbij van tevoren de sprekers genoemd worden. Daar kan best een keer een wijziging in plaatsvinden in de praktijk, maar vanwege corona doen wij dit nu via een call. Een vergadering maak je samen, er is ook een sfeer en daar hoort zeker bij – die signalen neem ik ook tot me – een soort strakheid, maar af en toe moet je de teugels laten vieren. Als je te formalistisch alleen maar op basis van een reglement de vergadering leidt, ik denk dat dat niet nodig is, want dan krijg je een hele rigide manier van communiceren tussen dagelijks en algemeen bestuur. Ik maak nadrukkelijk onderscheid tussen, nu de beperkingen met corona, dan is het wel gemakkelijk dat ik overzicht heb van wie zich wel en niet heeft aangemeld. Straks kunt u met hand opsteken als we op Bouvigne zijn, hoe sneller hoe mooier, je krijgt dan een andere sfeer in de vergadering. Daar hoort wel bij dat als er discussie is over de orde van de vergadering, ik dan wel kan terugvallen op hoe u de vergaderorde wenst, dat hebben we in het reglement vastgelegd. Wat mij betreft is het eerst de vergadering – dat is de inschatting die ik proef bij de leden – en als het dan formeel wordt, dan heb ik altijd een terugvaloptie en het is een leidraad voor hoe de vergadering efficiënt en effectief kan worden geleid. Straks kunnen we in de nieuwe vergaderruimte op de eerste verdieping van Bouvigne ook oogcontact hebben en de lichaamstaal zien. Dat staat allemaal niet in het reglement van orde. Dat was misschien de achtergrond van de vragen van mevrouw De Koning, wat heb je nu precies geregeld en is alleen maar het reglement leidend. Natuurlijk is het reglement leidend, maar de soepelheid van omgaan daarmee wordt bepaald door de sfeer. Mevrouw Goos vraagt aan mij, naar de commissies kijken. De commissies zijn voor advies en zij zou het op prijs stellen om op voorhand de gedachten van de commissieleden mee te nemen. Dat is een heel belangrijk fundamenteel punt naar de toekomst toe, hoe positioneer je de commissies en het bestuur. Als ik kijk naar de toekomst van het waterschap als maatschappelijke partner, dat vooruit meedenken door het algemeen bestuur steeds wezenlijker wordt. Ook kijkend naar het nieuwe regeerakkoord van vorige week, er komen grote vraagstukken op de waterschappen af. Formeel zoals vroeger kunt u met een aantal onderdelen wel of niet instemmen maar voor een goed waterschapsbestuur is het veel wezenlijker dat u vooruit meedenkt over grote strategische lijnen. Daar zijn de commissies voor en de vergadering van het algemeen bestuur is van het hoofdbestuur, waarin wij voorstellen formeel afronden. Dat is waar wij naartoe gaan, ongeacht het reglement, kunnen wij dat ook zo steeds sterker in de commissies gaan positioneren. Vanavond heb ik aan het begin van de vergadering aangekondigd dat de Unie van Waterschappen in januari bij ons komt meepraten over het lobbyen voor het regeerakkoord. Dat vind ik bij uitstek een onderwerp waarvoor u input kunt meegeven aan de Unie. U hoeft in het algemeen bestuur er helemaal niet over te besluiten, maar de meedenkkracht van de commissieleden vind ik voor de komende jaren van wezenlijk belang. De volgende opmerking is de constatering dat het reglement een compromis is van een aantal verschillende opvattingen die leven in het waterschapsbestuur. Het is heel valide om op een ander moment bijvoorbeeld als er een nieuw bestuursakkoord wordt geformuleerd, om daar weer iets anders van vast te leggen, maar nu hebben wij sinds 2009 in 2021 nog net het nieuwe reglement behandeld, maar ik verwacht dat elke bestuursperiode als er een nieuw bestuursconvenant wordt gemaakt, er een aantal praktische afspraken politiek worden gemaakt die ook de vergaderingen betreffen. Een daarvan is bijvoorbeeld schriftelijke notulen. Een fractie zegt, schriftelijke notulen zijn gemakkelijk om snel dingen terug te vinden en een andere fractie vindt dit niet nodig. Er zijn dus verschillende opvattingen, maar de conclusies horen thuis in het bestuursakkoord. Over een aantal zaken is consensus, die komen uit de commissie Bestuurlijke Ontwikkeling. Op een aantal punten, wat is de ondersteuning voor een motie Vreemd. Het is goed om aan te geven dat er verschillende opvattingen over zijn en op dit moment hebben wij de grens nu bij tien gelegd. Een ander kan het in de toekomst anders zien, maar in deze bestuursperiode is mijn voorkeur om met dit reglement te blijven werken, maar er zullen andere momenten komen dat er politiek iets anders van gevonden wordt en dan kan het reglement weer worden aangepast. De PvdA vraagt naar de gender neutrale tekst. Ik stel voor om deze

tekst nu goed te keuren en bij de VNG het beeld op te halen, want er speelt veel in gemeenteland, om even te kijken wat zijn de opvattingen daarover. Die opvattingen zal ik ter kennisname van het algemeen bestuur brengen, maar ik stel voor de tekst die er nu ligt, nu te gaan volgen. Eenzelfde punt is aan de orde als de PvdD stelt dat het een gemiste kans is om fractievertegenwoordigers te erkennen in het reglement van orde, maar er wordt wisselend gedacht over of een fractievertegenwoordiger in een commissie het woord kan voeren. Ik vind dit bij uitstek een punt waarvan de meerderheid het op prijs stelt om het nu op dit moment te regelen, maar daar kan in de toekomst anders over worden gedacht. Dat horen we tegen die tijd wel. Om het hier open te bespreken, waarom zijn er voor een motie Vreemd tien handtekeningen nodig en waarom kan met instemming van drie leden een onderwerp op de agenda worden gezet. Ik heb ook daar geconstateerd, zelfs deze week nog toen wij er in het dagelijks bestuur over spraken, dat er verschillende opvattingen zijn. Een aantal leden van het algemeen bestuur die zeggen nee een motie Vreemd, wij hechten aan die lijn en een aantal anderen wil de grens verlagen. Dan is het goed om te zeggen dat het een politiek compromis is voor dit moment. De opmerkingen van de heer Kocx over besloten vergaderingen en het verslag vaststellen van een besloten vergadering. Een besloten vergadering moet worden uitgeschreven maar digitaal is het sowieso onmogelijk op dit moment, dus door de coronabeperkingen kunnen we niet eens besloten vergaderen als we dat zouden willen. In een zeer uitzonderlijke situatie als het de privacy of het financiële belang van het waterschap raakt, kun je besloten vergaderen en in zo'n situatie wordt door de voorzitter een besloten vergadering uitgeschreven. Het kan altijd zo zijn, want dat moet in een openbare vergadering bekrachtigd worden dat de meerderheid dat wil. Dan krijg je daar vervolgens een discussie over. Ik kan de literatuur met de heer Kocx delen, professor Elsinga heeft uitgebreid gepubliceerd over wanneer je het verslag vaststelt van een besloten vergadering. Daar kun je verschillende wendingen aan geven. Op dit soort punten zou ik iedere keer aan het begin van de vergadering in het openbaar willen voorstellen, wij willen in beslotenheid bij elkaar komen, heeft dat uw instemming, en is wat mij betreft steeds leidend of de meerderheid van het algemeen bestuur dat wil. Ik wil benadrukken het is de vergadering van het hoogste bestuur van het waterschap en wat mij betreft is het besluit linksom of rechtsom aan de meerderheid van het algemeen bestuur.

Tweede termijn

Mevrouw Goos: Voorzitter, fijn dat u het grote belang inziet van het op voorhand meebeslissen door het algemeen bestuur, maar kan hier een bepaalde tijd aan gehangen worden dat het in de commissies besproken gaat worden, want nu komt het heel vrijblijvend over.

De heer Kocx: Voorzitter, ik wil nog even ingaan op de besloten vergadering. U gaf daar een hele verhandeling over en dat daar een uitgebreide studie over was van professor Elsinga, misschien hele interessante literatuur, maar het moet voor ons als algemeen bestuur duidelijk zijn in ons reglement van orde. Dus het lijkt mij niet nodig dat wij het boekwerk van professor Elsinga als bijlage bij ons reglement van orde gaan doen. Dat lijkt mij erg overdreven, maar ik begrijp uw uiteenzetting en uw goede wil, maar ik wil toch dat wij – dat mag van mij op een later tijdstip, het is wat lastig om dat nu te doen – aandacht vragen voor het feit dat wij dat goed moeten regelen, ook in het reglement. En dat als wij een keer een besloten vergadering hebben, wij niet weten wat wij hebben vastgelegd, hoe wij dat gaan doen. Het verslag moet in een besloten vergadering worden vastgesteld, hoe gaan wij daarmee om? Leggen wij vast dat als wij een besloten vergadering hebben, wij de eerstvolgende vergadering een deel besloten doen om het verslag vast te stellen? Dat kan in het reglement worden opgenomen. Als je dat niet doet, dan is onduidelijk hoe daarmee wordt omgegaan. Het algemeen bestuur kan besluiten de geheimhouding op te heffen, die heeft hem opgelegd maar op een gegeven moment wil misschien de meerderheid van het bestuur de geheimhouding opheffen, maar hoe ga je daarmee om, want dat kan alleen in een besloten vergadering. Hoe kan ik nu – want volgens mij is dat niet geregeld in het reglement – als algemeen bestuurslid een besloten vergadering aanvragen en wanneer krijg ik die? Ik snap wel dat we dit vanavond niet allemaal kunnen vaststellen, maar neem dit wel mee en denk er nog eens goed over na hoe wij dat praktisch gezien goed vastgelegd gaan regelen.

Mevrouw De Koning: Voorzitter. Wij willen nog even stilstaan bij het vele werk dat gepaard is gegaan met het reglement van orde, complimenten daarvoor nog, want dat hebben wij in eerste termijn niet goed benaderd. Het is natuurlijk wel zeker zijn van duidelijke regels en het reglement heeft daar wel toe geleid. Een aantal zaken die wij in eerste termijn hebben aangegeven, kan niet op dit moment aangepast worden. Wij hopen wel dat het bij de evaluatie meegewogen gaat worden en dat het bij een aanpassing de volgende keer toegevoegd kan worden. Ik wil zo meteen een stemverklaring afgeven.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, dank voor de beantwoording, ook door de heer Von Meijenfeldt als voorzitter van de werkgroep en aan iedereen die eraan mee heeft gewerkt, chapeau! Ik ben blij dat het rigide de komende tijd zal worden geëvalueerd en na uw toezegging om te kijken hoe dat werkt en hoe het

in de praktijk gaat of als wij weer een keer fysiek bijeenkomen, kunnen wij alsnog instemmen met dit voorstel.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter, u heeft net uitgelegd dat voor een aantal zaken die ik in mijn bijdrage heb aangekaart, op dit moment een meerderheid is. Zo werkt het nou eenmaal in een democratie, maar dat wil niet zeggen dat wij ons kunnen vinden in de conclusies die daaruit komen, zoals de punten die ik heb aangekaart over de motie Vreemd en fractieondersteuning. Dat vormt voor ons een te groot probleem en daarom kunnen wij niet instemmen met dit reglement van orde.

De voorzitter: De vraag van mevrouw Goos over het vergaderen in commissies en vooral wat mij betreft de nieuwe lijn om zoveel mogelijk proactief het algemeen bestuur en commissies te positioneren bij de vraagstukken, wanneer wordt dat formeel vastgelegd? Bij de expeditie Waterketen wil je het algemeen bestuur positioneren en breed vooraf laten meedenken, dat willen wij toch de komende jaren breed in het bestuur. Dat is vooral wat een commissievoorzitter met een commissie bespreekt. Het is dus primair een houding, het is niet vrijblijvend en er kunnen steeds suggesties van de commissies komen. Ik weet niet of wij dat vanavond formeel moeten vastleggen, het is een toezegging die ik wil doen om het op die serieuze manier vanuit de commissies aan te pakken. Het is goed dat ik de heer Kocx beloof om schriftelijk te reageren op de aspecten rond een besloten vergadering. Hij heeft een aantal vragen gesteld over de verslaglegging. Het is in coronatijd niet mogelijk om besloten te vergaderen, maar het is wel belangrijk om dat goed te regelen. Ik stel voor dat schriftelijk te doen en dan kunnen we daarna kijken of het uw instemming heeft en het formeel met een addendum op het reglement van orde vastleggen, als het op dit moment onduidelijk zou zijn. De PvdD stemt niet in met het reglement, omdat een aantal punten te ver gaat, dat wordt gerespecteerd.

De heer Slenders: Stemverklaring, ik vind het een vreemde eis om bij een motie Vreemd aan de orde van de dag tien stemmen te eisen. Dat doet geen recht aan de democratie en ik vraag mij in gemoede af waar mensen dan bang voor zijn. Als er continu van die moties zouden komen, dan kun je nog met maatregelen komen, maar ik vind het een democratisch recht en het is een verrijking om juist minderheden aan te horen om iedereen recht te doen.

Mevrouw De Koning: Stemverklaring. Wij stemmen in met het voorstel maar vinden het jammer dat de twee punten in eerste termijn over het aanpassen van de tekst met het oog op de genderneutraliteit en het indienen van een motie Vreemd aan de orde van de dag, dat er meerdere indieners moeten zijn dan bij een gewone toevoeging.

Besloten: Het algemeen bestuur stemt met uitzondering van de PvdD in met: Het Reglement van Orde algemeen bestuur Waterschap Brabantse Delta 2022 onder gelijktijdige intrekking van het Reglement van Orde algemeen bestuur Waterschap Brabantse Delta 2009, het Reglement voor de commissies uit het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta 2013, het tijdelijk Reglement van Orde voor digitale vergaderingen van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta en de spelregels algemeen bestuur Versie september 2017.

2.a.3. Dierenwelzijn binnen Waterschap Brabantse Delta

De voorzitter: Dit agendapunt wordt verschoven naar de vergadering van 2 februari 2022.

2.a.4. Aanvraag aanvullend uitvoeringskrediet project Verleggen leidingen A27 Hooipolder (Besluitvorming AB 2 februari 2022)

De voorzitter: De behandeling van en besluitvorming over deze nota wordt verplaatst naar 2 februari 2022 aangezien de handtekeningen nog niet zijn gezet.

2.a.5. Derde kredietaanvraag Noordrand Midden

De heer Kavelaars: Voorzitter, wij hebben technische vragen gesteld over deze derde kredietaanvraag voor de Zwartenbergse polder en de keringen. Het gaat vooral over gronden die wij wel of niet hebben, want ik begrijp dat nogal wat gronden niet in ons bezit zijn, niet in bezit zijn van organisaties die de plannen maken. Uit de beantwoording van de vragen blijkt dat 62 ha nog niet in ons bezit is. Heeft dit effect op de uitwerking van de plannen en wat zijn de risico's van dit verhaal?

Mevrouw Korst: Voorzitter. Ik sluit mij bij deze bijdrage aan, wat zijn de risico's bij dit project met betrekking tot grondverwerving op basis van vrijwilligheid. Ook moeten wij vaststellen dat de MOK-subsidie nog niet

definitief is. Wij moeten ook concluderen dat er een enorme samenhang is tussen de projecten. Wij zien graag dat dit project met gezwinde spoed voortgang vindt.

De heer Arts: Voorzitter. Wij kunnen instemmen met het voorstel. Wij zijn uitgebreid meegenomen in de commissie, wij zijn op excursie geweest waar wij de ins en outs van het project gezien hebben. Wij zijn er blij mee.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, wij zijn ook blij met dit voorstel, de samenhang wordt goed aangebracht. Het geeft aan hoe integraal wij als waterschap bezig zijn, het is een heel programma in een heel gebied waar een aantal projecten aan elkaar gekoppeld zijn. Er wordt ook de koppeling gemaakt met de verbetering regionale keringen. Chapeau voor de inzet op dit moment. Wij pleiten ervoor om de twee projectplannen Zwartenbergse polder en de kering Weimeren die nu aangekondigd zijn in het voorjaar dan wel het eerste kwartaal 2022, gezamenlijk te agenderen en vooraf in de commissie te bespreken. Voor de rest een prima voorstel.

De heer Knook: Voorzitter, dank voor het beantwoorden van de technische vragen. Naar aanleiding van de antwoorden hebben wij nog een bemerking. In de kanttekening bij deze nota staat dat de mogelijkheid bestaat dat de dijk niet robuust wordt uitgevoerd omdat de gronden die hiervoor nodig zijn, niet beschikbaar komen omdat in een ander project deze gronden nog niet aangekocht zijn of niet beschikbaar komen. Dit betekent dat de dijk niet meer geschikt is voor agrarisch medegebruik, maar dit is wel aangegeven in het projectplan. Dit kan grote consequenties hebben voor de individuele agrariërs omdat zij daarop gerekend hebben en mogelijk was het voor hen aanleiding ook om mee te werken aan het project, dus het heeft misschien ook wel consequenties voor de draagkracht en het vertrouwen in de omgeving. Daarnaast kan het zo maar veranderen van het projectplan consequenties hebben voor andere projecten, omdat hierdoor het vertrouwen in het waterschap geschaad wordt dat kan leiden tot mogelijk onnodige vertraging in andere projecten.

De heer Van Noord: Voorzitter, wij zijn er met de commissie uitgebreid gaan kijken en hebben uitgebreid uitleg gekregen over dit mooie project. Wij willen dit krediet goedkeuren, maar wel opmerken dat in dit stuk staat dat wij met dit project weer € 2 miljoen duurder zijn, dus graag aandacht voor het zo goed mogelijk blijven bewaken van de kosten.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter, wij zijn ingenomen met het voorstel. Vandaag moet een bijzondere dag zijn voor de behandelend ambtenaar, Peter Janssen, dat drie van zijn projecten op onze agenda staan en hopelijk krijgen ze alle drie de goedkeuring van het algemeen bestuur. Daarmee wordt een belangrijke stap gezet in de ontwikkeling van drie projecten die alleszins onze steun waard zijn. Akkoord met het voorstel en complimenten voor iedereen die hierbij betrokken is geweest.

De heer Verroen: Voorzitter. Een aantal vragen waarvoor dank. De heer Kavelaars gaat in op de grondbeschikbaarheid en de risico's die daar zijn en ik hoor gelijke vragen en opmerkingen van mevrouw Korst en de heer Knook. In Noordrand Midden als geheel moest er 100 ha beschikbaar komen. 38 ha is al verworven of beschikbaar door zelfrealisatie en 62 nog niet. Van die 62 ha ligt 30 ha in het gebied van Weimeren en 32 in het deel dat later in fase 4 aan de orde zal komen. Er is inderdaad een koppeling tussen de dijkversterking en de inrichting in Weimeren in natuur en het klopt dat wij proberen om zo CO2 neutraal mogelijk en duurzaam mogelijk de grond die vrijkomt voor de ontwikkeling in Weimeren bij Staatsbosbeheer, te gebruiken op de kering. Er zit inderdaad een koppeling tussen die twee projecten. De risico's die hiermee samenhangen, proberen wij zo goed mogelijk te mitigeren. Wat wij doen, wij zijn helder en transparant over het feit dat het ene project samenhangt met het andere project, qua vertrouwen, wij zijn helder en transparant naar alle betrokkenen over de betekenis in het gebied, ik kan niet op individuele transacties ingaan. Het tweede wat wij mitigeren is dat wij zeggen, kijk eens, wij hebben te maken met een aanbesteding, maar de aanbesteding van de versterking van de dijk hebben wij randvoorwaardelijk gemaakt aan het beschikbaar zijn van de grond. In de eerste aanbestedingsfase hebben wij gezorgd dat de dijk voldoet aan alle criteria die wij van een dijk mogen verwachten, de dijk is geschikt voor zijn taak. Met de grond die extra vrijkomt, kan de dijk dermate robuust, zeg maar voor de hele kering gemaakt worden, zodat daar agrarisch gebruik mogelijk is. Over de samenhang tussen de twee projecten zijn wij heel helder, ook naar alle betrokkenen in het gebied. Wij hebben complimenten gekregen van diverse partijen, daar zijn wij heel blij mee. Het was een excursie waar een aantal van u bij was, waar wij hebben laten zien hoe mooi de resultaten kunnen zijn die wij in het gebied gaan maken. Het waterschap staat aan de lat voor hydrologische maatregelen en de dijkversterking en onze partners, provincie en Staatsbosbeheer voor de natuurrealisatie. Daar betalen wij natuurlijk niet voor, dat kunt u begrijpen. De heer Von Meijenfeldt noemt Peter Janssen, die heeft hier menig uur aan besteed en naast de heer Janssen, wil ik de rest van de staf ook bedanken, want er is een heel team aan het werk. Inderdaad meneer Van Noord, € 2 miljoen extra kosten, als er

kostenoverschrijdingen zijn proberen wij binnen de budgetten te besparen, maar wij zullen zeker heel scherp letten op alle kostenoverschrijdingen en proberen er zo goed mogelijk tegenin te gaan. Ik kom graag terug bij de heer Schouwenaars en het algemeen bestuur die vraagt naar de behandeling van de twee projectplannen die eraan komen en voor verschillende vergaderingen geagendeerd staan, om deze te combineren en te kijken of beide plannen gelijktijdig geagendeerd kunnen worden. Ik wil er graag bij u op terugkomen of de agendering kan qua timing. Ik kan op dit moment niet 100% overzien of het ene eerder klaar moet zijn en het andere plan ook beschikbaar is, daar ga ik u schriftelijk over berichten als u dat goed vindt. De heer Arts en de heer Ten Cate zijn blij met het project, dat delen wij. De risico's zullen wij goed in het oog houden.

Tweede termijn

De heer Kavelaars: Voorzitter, als ik het goed begrijp, hebben wij 100 ha nodig waarvan wij inmiddels 38 ha in bezit hebben. Dus op dit moment hebben wij nog geen 40%, dus het gaat toch wel tijd vragen om de andere hectaren te verwerven.

De heer Verroen: Dat klopt, als u het in detail wilt weten, er is binnen Weimeren zelf nu nog 30 ha die wij nodig hebben. De staf is zeer intensief bezig met de grond beschikbaar te krijgen en de vooruitzichten zijn positief. Zekerheid is er pas als ik u kan melden dat de beschikbaarheid 100% geregeld is, maar de geluiden zijn positief, wij zitten in een goede overweging met alle betrokkenen. De 32 andere ha liggen vooral in Kelsdonk/Zwermlaken, Strijpen/De Berk. Die liggen in een volgende fase van het plangebied waar wij nu nog niet mee bezig zijn in deze nota.

Besloten: Het algemeen bestuur stelt € 9.900.000 beschikbaar voor het verbeteren van de kering Weimeren én voor de uitvoering van de natuur- en watermaatregelen in het deelgebied Zwartenbergse Polder.

De voorzitter: Ik stel voor de vergadering te schorsen tot 20.45 uur. Ik schors de vergadering om 20.33 uur. De vergadering wordt heropend om 20.45 uur.

2.b. Hamerstukken

2.b.1. Vaststelling projectplan Waterwet 'EVZ Groote Leij te Tilburg (Wijkevoort)'

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, wij vragen hier aandacht voor de ontwikkelingen die Tilburg in gang gaat zetten in het kader van de ontwikkeling van bedrijventerrein Wijkevoort. Wij willen zorgvuldig zijn dat de EVZ zorgvuldig wordt ingepast en er voldoende ruimte voor is. Jammer dat Tilburg hiertoe heeft besloten, maar hopelijk kunnen wij met deze gezamenlijke EVZ iets van natuurwaarden kunnen toevoegen.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter, ik word meestal enthousiast van plannen voor aanleg en versteviging van natuurgebieden en dat is bij dit projectplan niet anders. Wij zitten in een klimaat- en biodiversiteitscrisis en de prachtige plannen voor EVZ's in Tilburg zijn sterke tegenacties die ik toejuich, maar ik houd er een onprettige nasmaak aan over om steeds weer dat vreselijke bedrijventerrein Wijkevoort in de plannen terug te zien komen. Na langdurig protest van omwonenden en natuurorganisaties heeft de gemeenteraad van Tilburg helaas toch voor de plannen voor dit bedrijventerrein gestemd in november dit jaar en prompt staat het projectplan voor natuur in Wijkevoort op onze agenda. U geeft aan dat de natuurplannen geenszins bedoeld zijn als compensatie voor de verdozingsplannen en dat het echt los van elkaar staat, maar in de communicatie over Wijkevoort wordt wel degelijk de geplande nieuwe natuur er steeds bijgehaald om de nare boodschap over de verdozing af te zwakken en er doorheen te duwen en dat staat ons erg tegen. Kies voor nieuwe natuur zonder nieuwe dozen, durf je daar als waterschap nu ook eens voor uit te spreken. Daarnaast komt wederom aan het licht dat de kunstwerken die zich in het gebied van dit project bevinden, niet vispasseerbaar zullen worden gemaakt, er is immers geen vismigratiedoelstelling. Dat vissen zich ook willen voortbewegen door water waar wij als mensen geen doelstelling aan hebben verbonden, is blijkbaar erg moeilijk voor te stellen.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter, complimenten voor dit plan, prima dat deze EVZ op deze wijze wordt ontwikkeld en ingericht. De behartenswaardige woorden van mijn voorgangers wil ik graag onderschrijven. Het punt van zorg zit op de toekomst van het gebied Wijkevoort en met name de geplande bedrijven die daar zijn neergezet. Het gaat met name om de twee ontsluitingswegen voor het bedrijventerrein dwars door de EVZ heen. De effecten daarvan op de EVZ komen in het stuk niet echt uitdrukkelijk naar voren, dat vind ik een gemis. Ik wil in overweging geven om met Tilburg in overleg te gaan over een mogelijke aanpassing van de aansluiting met de Hultenseweg, omdat de raad van Tilburg heeft besloten in ieder geval de functie van die aansluiting een andere invulling te geven dan oorspronkelijk gedacht. Dat kan betekenen dat het

plan op dit punt misschien nog moet worden bijgesteld, dus ik geef in overweging om daarover in overleg te treden met Tilburg of dat tot een aanpassing moet leiden.

De heer De Jong: Voorzitter. Ook wij zijn enthousiast over deze plannen die wij samen met de gemeente Tilburg in uitvoering aan het brengen zijn. Een aantal plannen zijn al in uitvoering of zijn reeds zover dat ze de opleveringsfase hebben bereikt. Voor het traject Wijkevoort kunnen wij de planuitvoering na uw instemming op gaan pakken. Inderdaad vinden daar andere ontwikkelingen plaats die niet direct een relatie hebben met natuur, namelijk bedrijfsontwikkelingen. Daar heeft dit geen verband mee. Als de keuze anders was gemaakt, dan hadden wij dit project ook uitgevoerd omdat wij deze opgave hebben op ecologiegebied, losstaand van de ruimtelijke ontwikkelingen. Mogelijk dat ruimtelijke ontwikkelingen meer robuustheid aan het systeem kunnen geven als er aandacht is vanuit het Tilburgse, vandaar dat ze daarmee pronken, maar dit is een eigenstandig project. De suggestie van de heer Von Meijenfeldt voor een planaanpassing als er mogelijkheden zijn voor een andere ontsluiting of andere planontwikkeling nemen wij ons ter harte en zullen daar aandacht voor hebben. De vismigraat is in de technische antwoorden toegelicht. Wanneer de vismigraat aan de orde is, zullen wij er zoveel mogelijk aandacht aan besteden maar wij moeten ook kijken hoe wij met de financiën uitkomen. Het vraagt best veel financiële inspanning om al onze EVZ-opgaven voor elkaar te krijgen los van de grondpositie. Hier hebben wij de luxe dat de grondpositie niet belemmert, maar wij zullen daar niet te veel met de geldbuidel kunnen strooien om de andere plannen niet in gevaar te brengen.

Besloten: Het algemeen bestuur neemt kennis van de Nota van Zienswijzen en stelt het projectplan 'EVZ Groote Leij te Tilburg (Wijkevoort)' vast.

2.b.2. Vaststelling projectplan Waterwet 'Beekherstel Oude Leij, deeltraject 'Bosperceel'

Mevrouw Pallandt: Voorzitter, helaas is mijn technische vraag over exotenbestrijding niet goed beantwoord en voel ik mij genooddaakt om hier mondeling op terug te komen. Ik wil graag weten of de € 100.000 die binnen dit project wordt uitgegeven aan exotenbestrijding, ook gebruikt wordt om rivierkreeften te doden of dat er alleen geweldloze maatregelen worden genomen zoals ervoor zorgen dat rivierkreeften zich niet verspreiden buiten de plek waar ze zitten. Ik zou graag een specificatie ontvangen van de begrote € 100.000 voor exotenbestrijding om dat beter te kunnen duiden. Kan ik zo'n specificatie ontvangen? Ik las in de beantwoording van mijn vraag ook dat rivierkreeften mogelijk gebruikt kunnen worden voor consumptie, maar dat lijkt mij in de verste verte geen taak waar het waterschap zich mee bezig zou moeten houden. Bovendien lijkt het mij verstandig dat wanneer het waterschap of welke andere instantie dan ook communiceert over het eten van kreeften, daarbij wordt vermeld dat ze niet levend mogen worden gekookt. Het levend koken van kreeften was een standaard praktijk, maar de Tweede Kamer is er in meerderheid tegen en ook demissionair minister L&V wil dat er een einde aan komt. Gelieve bij uw communicatie over zulke onderwerpen wat beter na te denken over de implicaties voor dierenwelzijn.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Wij zijn heel gelukkig met dit plan. Wij weten uit ervaring dat dit een heel moeilijk deel is van het totale project van de Oude Leij door het bosgebied dat zwaar versnipperd is en waar zich allerlei particuliere kavels bevinden met opstallen die worden benut. Wij zijn verheugd dat dit plan voorligt, daarvoor complimenten.

De heer De Jong: Voorzitter, in reactie op de PvdD, ik dacht dat de technische vragen helder beantwoord waren in die zin dat wij maatregelen nemen ter voorkoming van verspreiding van exoten, maar dat betekent niet dat wij exoten gaan doden, dat is niet een van de maatregelen. Ik heb de exacte uitwerking van de plannen niet zo voor de geest, maar ik stel voor dat wij u die doen toekomen of u op andere wijze inzage geven. Wij moeten even kijken of dat op kantoor kan of schriftelijk. Het waterschap speelt geen rol bij de consumptie van rivierkreeften. Daar moeten wij ook geen uitspraken over doen, want dit zijn zaken die ons niet aangaan, wij spelen daar geen rol bij, maar wij zitten wel met de gevolgen van exoten en dat heeft geleid tot discussie in de organisatie en soms wordt creatief gedacht over mogelijke oplossingen, maar wij spelen geen rol bij de verwijdering van exoten. Daarop is wet- en regelgeving van toepassing. Wij mogen heel gelukkig zijn met het plan en met de samenwerking met de gemeente Tilburg omdat zij het project trekt. In dit plan, het bosperceel, zijn wij projecttrekker in die zin dat wij de communicatie hebben gedaan. Er zit een grote historie aan vast, dat weet de heer Von Meijenfeldt wellicht beter dan ik. Er hebben veel juridische zaken gespeeld tussen particuliere eigenaren in het gebied met vakantiehuisjes en wat al niet meer is opgebouwd en waar zij een eigen domeintje hebben georganiseerd. Vandaar dat de communicatie door het waterschap gedaan is, omdat het dispuut met de gemeente wat lastiger was voor die mensen. Dat heeft uiteindelijk tot een mooi plan geleid. Het is een hele uitdaging hoe wij de uitvoering gaan oppakken, je zit in het bos en je kunt daar mogelijk niet met voldoende materiaal komen en er gelden eigendomsgrenzen

van kavels. Dat wordt een hele uitdaging. Ik wil Peter Janssen voor zijn inzet bij de drie projecten bedanken, als u instemt, dan heeft hij toch mooi drie projecten waar hij mee aan de slag kan.

Besloten: Het algemeen bestuur:

- 1. Neemt kennis van De Nota van Zienswijzen;**
- 2. Stelt het projectplan Waterwet "Beekherstel Oude Leij, bosperceel Tilburg" vast;**
- 3. Stemt in met het voornemen om de resterende beekherstelopgave in overleg met Tilburg te programmeren.**

2.b.3. Besluitenlijst 24 november en 1 december 2021

Besloten: Het algemeen bestuur stelt de notulen (inclusief de actielijst) en de besluitenlijsten van 24 november en 1 december 2021 vast.

3. DEBAT

3.a. Door AB-leden op de agenda geplaatste punten

De voorzitter: Er zijn geen onderwerpen aangemeld.

3.b. Actualiteiten dagelijks bestuur

De voorzitter: Er zijn geen actualiteiten om te melden.

3.c. Rondvraag

De heer Sneepe: Voorzitter, u hebt het al aangekondigd in het begin van de vergadering, maar het regeerakkoord ligt er. Wij hebben in de aanloop naar het regeerakkoord toe via de Unie van Waterschappen gelobbyd. Ik ben nieuwsgierig of wij zaken terug zien als resultaat van de lobby van de Unie. Staan er nog andere punten in het regeerakkoord waardoor wij effectiever en financieel slimmer onze taken kunnen gaan uitoefenen als waterschappen gezamenlijk en als Brabantse Delta in het bijzonder?

De voorzitter: Wij hebben vorige week de dag na de presentatie van het regeerakkoord, overleg gehad met de Unie en dijkgraven en daar werd geconstateerd dat het regeerakkoord veel uitdagingen kent vooral voor de waterschappen. U heeft misschien kennis genomen van de reactie van de VNG die spreekt over een valse financiële start op hun terrein, maar op ons terrein hoeven wij de komende jaren zeker niet met de armen over elkaar te zitten. Het thema klimaatadaptatie wordt stevig gepositioneerd. Het is belangrijk te melden dat er € 35 miljard voor klimaat en € 25 miljard voor stikstof beschikbaar komt. Er is veel financieel beschikbaar maar dat moet nog uitgelijnd worden. Wij hebben begin januari een vertegenwoordiger van de Unie digitaal in ons midden in de commissie en dan kunt u zeker wat u vraagt, met deze persoon bespreken. Ik zal zorgen dat u vooraf de reactie van de Unie op het regeerakkoord ontvangt. Dat maakt het gesprek op die avond nog zinvoller. Wij zullen het goed voorbereiden zodat het niet alleen maar gaat over lobbyen wat wij eerder hadden gevraagd, maar ook over de actualiteit van het regeerakkoord.

De heer Van der Kallen: Voorzitter, u was wel heel snel vanavond, want hoewel de notulen niet ter bespreking zijn voorgedragen, moeten ze wel vastgesteld worden. Daar wil ik u op wijzen, maar waar ik het algemeen bestuur op wil wijzen, is dat die schriftelijke notulen soms een bron van informatie kunnen zijn voor onderzoek. Laat ik een citaat pakken uit de notulen van 24 november jl. dat mogelijk historisch zal worden, dat is het citaat van mevrouw Putman: "Het zou wel erg Nederlands zijn om uit gierigheid te verzuipen." Ik hoop het nooit te gebruiken, maar ik garandeer mevrouw Putman dat als ik het ooit kan gebruiken, ik dat zal doen, niet ter vermaak maar ter lering, want als iets belangrijk is, is het veiligheid. Dat soort notulen kijk ik mijn hele leven al door, ook van voorgangers van waterschappen, op dit soort prachtige dingen. Het is heel punctueel en heel hard en ik hoop dat het nooit gebruikt zal worden, maar als het een keer nodig is, zal ik het niet nalaten. Ik wijs iedereen er nogmaals op, de notulen zijn van buitengewoon belang om de waterschapsgeschiedenis in positieve of negatieve zin te schrijven. Ik heb niet echt iets voor de rondvraag, maar u moet de notulen wel vaststellen zodat we niet ooit de truc zullen krijgen dat Louis iets citeert uit niet vastgestelde notulen.

De voorzitter: Ik constateer dat de heer Van der Kallen aangeeft dat mevrouw Putman geschiedenis schrijft, goed om dat nog even te memoreren. Maar het is zo dat als er geen opmerkingen over de notulen binnenkomen, wij de notulen die als hamerstuk genoteerd staan, vaststellen. Maar gezien het wettelijke belang van die uitspraak hebben wij er nu aandacht aan geschonken en komt het in de schriftelijke notulen van vandaag terug.

Mevrouw Putman: Voorzitter. Ik heb twee vragen over het vergaderschema 2022. Er staat een vergadering van het algemeen bestuur gepland op 27 april, nu ben ik persoonlijk niet heel erg koningsgezind, maar anderen misschien wel. Daar graag even aandacht voor. En er is een commissievergadering Bestuur en Financiën gepland op 4 mei, dat vind ik zeer ongepast, zeker gezien het tijdstip. Ik wil graag uw aandacht vragen om te kijken of er nog iets verschoven kan worden met deze data.

De voorzitter: Wij gaan ernaar kijken, ook om te kijken naar het punt dat mij gemeld is, dat de dag van de beëdiging van de gemeenteraadsleden ook in het vergaderschema staat. Wij gaan naar dit punt kijken en komen daar begin 2022 op terug.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter. De Raad van State heeft het bestemmingsplan Markdal voor het zuidelijke gedeelte, Galder, het Strijbeekse deel en het deel van Alphen-Chaam goedgekeurd, dit betekent dat het project daar verder kan. Wij hebben zelf een time-out gesteld maar ik vind het zonde dat in het kader van onze KRW-doelen het project stagneert omdat er een financiële kronkel is gekomen in de discussie met de Vereniging Markdal. Kunnen wij dit project oppakken vanuit de Waterwet zoals wij altijd bedoeld hebben? Hoe gaan wij om met de time-out want het is zonde dat als het nu uitgevoerd kan worden, het door andere zaken wordt stilgelegd. De tweede vraag gaat over de klimaatdoelstellingen gerelateerd aan de warme truiendag op vrijdag 11 februari 2022. Er komen door het hele land extra klimaatacties. Kan het waterschap ook iets extra's doen in het kader van klimaatacties gezien het belangrijke thema voor het waterschap? Ik draag op die dag een warme trui, maar ik hoop dat het waterschap iets meer kan doen.

De voorzitter: Kan de heer Verroen iets zeggen over de eerste vraag?

De heer Verroen: Wij hebben bij het Markdal na alle verwikkelingen een moment van pauze ingelast. Wij zijn in intensief overleg met de provincie en andere partners over hoe wij straks alle verantwoordelijkheden over en weer juist kunnen krijgen zodat ook wij zo snel mogelijk onze ambities kunnen realiseren. Dat vergt zorgvuldigheid in dit traject. Wij moeten als we verder gaan, heel helder hebben dat wij op een goede manier de eindstreep kunnen halen. Wij kunnen pas iets zeggen als de besprekingen afgerond zijn en tot die tijd blijft de pauzeknop helaas even ingedrukt.

De voorzitter: Op 2 februari is het volgende algemeen bestuur, dan zullen wij reageren op de vraag over de warme truiendag, maar wij pakken het op met een positieve grondhouding. Wij kijken ook even naar de uitstraling voor het waterschap.

De heer Slenders: Voorzitter. Een tijd geleden vroegen wij aandacht voor de tegelactie van de Rotary, waarin zij ieders rol bij het vervuilen van oceanen en zeeën aan de orde willen stellen door middel van tegels bij bijvoorbeeld rioolputten met teksten erop zoals: "Hier begint de zee". Die actie is overgenomen uit Frankrijk. Ik begrijp van mijn contacten dat het waterschap tien tegels gesponsord heeft, dat is niet erg veel op zich, maar ik wil u hier toch hartelijk voor bedanken. Ik zou kunnen vragen waarom tien, maar dat doe ik niet hoor.

De voorzitter: Dat is meer een opmerking dan een vraag. Daar nemen wij kennis van.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Op verzoek van de terrein beherende organisaties in West-Brabant zou ik graag in het vroege voorjaar een keer met de portefeuillehouder, de heer Verroen, om tafel gaan zitten om te kijken wat de reële mogelijkheden zijn om laaghangend fruit tot realisatie te brengen. Er is hier al een keer een voorstel voor voorgelegd door het waterschap, maar daar is toen geen reactie op gekomen. Ik denk dat hiermee kansen gemist worden.

De heer Verroen: Wij wachten met grote belangstelling uw uitnodiging af en zullen daar zeker gehoor aan geven.

Mevrouw Korst: U gaf straks aan dat mevrouw Bierkens ons gaat verlaten, bijzonder jammer uiteraard, maar ik wil de gelegenheid te baat nemen om Ilona in het bijzonder te bedanken voor de geweldige professionele ondersteuning die wij als algemeen bestuur van haar hebben gekregen. Applaus voor Ilona en veel succes verder bij het waterschap.

De voorzitter: Ik zie brede instemming. Veel dank en waardering naar Ilona toe.

4. SLUITING

De voorzitter: Goed dat ik even met u deel dat wij bijna twee jaar met de coronasituatie zitten. Wij hebben er van de week in het dagelijks bestuur uitdrukkelijk bij stilgestaan. In de eerste plaats wil ik namens u allemaal waardering uitspreken voor de medewerkers van het waterschap die twee jaar lang iedere dag vitaal zorgen dat onze organisatie doorgaat. Dat is ook een applaus waard voor onze organisatie. Van de week en dat is ook best persoonlijk, hadden wij het gesprek in het dagelijks bestuur via de call dat van de ene kant wij graag betrokkenheid willen tonen en aan de andere kant zegt het kabinet, werk zoveel mogelijk thuis. Er zit een enorme spanning tussen de nabijheid die wij naar onze medewerkers veel intensiever zouden willen zien dan dat wij kunnen. Met de secretaris-directeur gaan wij vaak naar de buitendienst toe, maar je voelt je nu heel erg beperkt. Dat geldt voor het gehele dagelijks bestuur. Wij staan aan het einde van het tweede jaar in coronatijd. Technisch kunnen wij elkaar digitaal ontmoeten, maar het is heel erg kaal. Namens het dagelijks bestuur wens ik u allemaal goede kerstdagen. Ik hoop dat wij snel uit deze situatie kunnen komen en ik hoop echt dat wij elkaar weer snel kunnen treffen. Ik hoop dat u allemaal gezond kunt blijven, dat is het allerbelangrijkste. Ik wens u allemaal het allerbeste, het is vreemd op deze vergadering op deze manier te beëindigen, maar ik hoop elkaar verder te kunnen steunen in deze moeilijke tijd. Ik dank u allemaal voor uw bijdragen en sluit de vergadering om 21.15 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 2 februari 2022.

De dijkgraaf

De secretaris-directeur

drs. C.J.G.M. de Vet

dr. A.F.M. Meuleman